Dosarul nr.2a-548/24 (2-23136601-03-2a-06062024)
Judecătoria Bălți, sediul central
Judecător Alexandru Roșca

CURTEA DE APEL NORD
D E C I Z I E

30 septembrie 2025 **municipiul Bălţi**

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord
în componenţă:
preşedintele şedinţei, judecătorul Elena Grumeza,
judecătorii Ivan Parii și Natalia Costaș,
grefier Olga Topada,
examinând în ședință publică, cererea de apel declarată de Ghenadie Șmulschii reprezentat de avocatul Iulian Paciurca împotriva hotărârii judecătoriei Bălți, sediul central din 12 aprilie 2024 emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ghenadie Șmulschii către Sergiu Burlacu privind dezmințirea informației false și încasarea prejudiciului moral,

a constatat:

Pretențiile reclamantului:

1. La 21 septembrie 2023 reclamantul Ghenadie Șmulschii reprezentat de avocatul Iulian Paciurca a formulat o cerere de chemare în judecată către Burlacu Sergiu prin care a solicitat:

- recunoașterea falsă și defăimătoare a informației răspândite de Sergiu Burlacu la data de 31 iulie 2023, ora 09:25, pe pagina sa din rețeaua de socializare www.facebook.com, ce în consecință a afectat dreptul la onoare, demnitate și reputație profesională reclamantului Ghenadie Șmulschii în următorul conținut:

- Conducătorul întreprinderii SRL ”Natantonix” este și finul de cununie a viceprimarului Ghenadie Șmulschii, expusă în contextul videoului întitulat ”Scheme de milioane la Întreprinderea “Municipală Apă Canal Bălți;

- obligarea pârâtului Sergiu Burlacu să dezmintă următoarea informație falsă și defăimătoare răspândită prin aceeași modalitate ca și videoul întitulat “Scheme de milioane la Întreprinderea Municipală ,, Apă canal Bălți” la data de 31 iulie 2023, ora 09:25, de pe pagina sa din rețeaua de socializare www.facebook.com, potrivit următorului conținut: Se dezminte informația răspândită de Sergiu Burlacu la data de 31 iulie 2023, ora 09:25, de pe pagina din rețeaua de socializare www.facebook.com, expusă în contextul videoului întitulat “Scheme de milioane la Întreprinderea „Municipală Apă Canal Bălți”!”. Informația cu referire la legătura de rudenie spiritual de naș și fin de cununie dintre Ghenadie Șmulschii și administratorul SRL ”Natantonix”, nu corespunde adevărului;

- încasarea din contul pârâtului Serghei Burlacu în beneficiul reclamantului Ghenadie Șmulschii a sumei de 35 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, pentru răspândirea informației false și defăimătoare.

2. În motivarea acțiunii se invocat că, la data de 31 iulie 2023, ora 09:25, pârâtul a distribuit pe pagina din rețeaua de socializare www.facebook.com. un video întitulat "Scheme de milioane la întreprinderea "Municipală Apă Canal Bălți"!". În acest video, pârâtul în calitate de autor, a relatat un șir de circumstanțe legate de activitatea „Întreprinderii Municipale Apă Canal Bălți".
3. În acest videou, pârâtul a declarat următoarele afirmații, „Haideți totuși să vedem care este păienjenișul schemelor și grupărilor implicate în tranzacțiile dubioase și pretinsele delapidări de fonduri din cadrul întreprinderii Municipale Regia Apă canal Bălți (intervalul timpului 36:06 - 36:23). Doamna Irina Zubenina fiind cunoscută prin trecutul său controversat, fiind demisă anterior de Consiliul Municipal Bălți din această funcție (director executiv), conform declarațiilor fostului primar Renato Usatâi pentru beții la locul de muncă și pentru administrare ineficientă, în baza legăturilor sale foarte apropiate cu viceprimarul de Bălți, fost membru al Consiliului de administrare a întreprinderii Municipale Regia Apă Canal, domnul Ghenadie Șmulschii, efectuează achiziții probabil și puțin justificate de la întreprinderea SRL „Natantonix", pe această perioadă în sumă de 2 273 879,00 lei. Interesant este de menționat că, conform informației pe care le dețin, conducătorul întreprinderii SRL Natantonix este și finul de cununie a viceprimarului Ghenadie Șmulschii (intervalul timpului 37:06 - 38:19)".
4. Susține reclamantul că, potrivit cazului respectiv, afirmația pârâtului precum că, conducătorul întreprinderii SRL „Natantonix" este și finul (reclamantului) de cununie a viceprimarului Ghenadie Șmulschii, este falsă și răspândirea acesteia în contextul videoului întitulat "Scheme de milioane la întreprinderea "Municipală Apă Canal Bălți"!", defăimează reclamantul în mod nejustificat și îi lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională, deoarece pârâtul în calitate de autor a utilizat numele reclamantului împreună cu informația minicinoasă dând de înțeles publicului precum că, ultimul este subiectul unor scheme și grupări implicate în tranzacții dubioase cu delapidări de fonduri din cadrul întreprinderii Municipale Regia Apă Canal Bălți.
5. Mai menționează reclamantul că, în momentul declarațiilor calomnioase cu răspândirea acestora pe rețeaua de socializare, pârâtul l-a asociat pe reclamant cu o persoană învinuită de comiterea unei infracțiuni pentru delapidarea fondurilor publice, care este prevăzută de art. 191 și art. 332^2 din Codul Penal al Republicii Moldova.
6. Susține că, reclamantul ocupă funcția publică de viceprimar al mun. Bălți, iar chestiunea abordată de pârât are un caracter public, or, se discută despre activitatea unei instituții publice, însă acest fapt nu justifică răspândirea de către pârât a informației false despre reclamant, în vederea gradului său de rudenie cu administratorul SRL „Natantonix", într-un context de învinuire infracțională.

7. Prin urmare, dreptul pârâtului la exprimarea opiniei față de problema publică abordată, a fost exercitat în mod abuziv față de dreptul reclamantului la prezumția nevinovăției, la respectarea onoarei, demnității și reputației profesionale, astfel fiind depășită limita admisibilă și încălcat echilibrul dintre drepturile în cauză.
8. În continuare a notat că, Curtea a considerat că, chiar și în cadrul unei discuții aprinse, nu este compatibilă cu art. 10 din Convenție formularea de declarații acuzatorii sub pretextul exprimării unei opinii de altfel acceptabile și susținerea ideii că acest lucru face să fie tolerabile astfel de declarații care depășesc limitele admisibile ale libertății de exprimare (E.S. împotriva Austriei, pct. 55).
9. În consecința relatării informației false, reclamantul observă o schimbare a opiniei despre sine din partea persoanelor care formează ambianța sa de activitate, totodată simțindu-se discreditat în mod nejustificat în fața opiniei publice.
10. Adițional subliniază că, informația răspândită de către pârât despre gradul de rudenie spirituală al reclamantului cu administratorul SRL „Natantonix” este falsă, iar legătura acesteia efectuată în contextul unor circumstanțe de învinuire infracțională are un caracter defăimător, ce în consecință i-a afectat reclamantului dreptul la onoare, demnitate și reputație profesională cu provocarea afecțiunilor morale, pentru ce și se solicită repararea prejudiciului moral în acest sens. Informația falsă și defăimătoare răspândită de pârât a afectat onoarea acestuia, deoarece a fost relatată în contextul unor acuzații penale în legătură cu încălcarea legii, și în asemenea situație reclamantul a fost apreciat din punct de vedere negativ în fața publicului larg, care a recepționat informația și a format o percepție nefavorabilă despre ultimul în conștiința socială.
11. La fel, prin răspândirea informației false și defăimătoare, reclamantului i s-a afectat și demnitatea umană deoarece pentru ultimul este inacceptabil admiterea unor încălcări legate de acuzația pârâtului, or, funcția publică de viceprimar pe care o ocupă în cadrul Primăriei mun. Bălți, îi asumă un ansamblu de responsabilități legate de respectarea legislației, care nu au fost încălcate. Astfel, pârâtul a reflectat în mod greșit percepția în societate față de reclamant și a atentat la verticalitatea umană.
12. Mai mult ca atât menționeaă reclamatnul că, afirmația falsă și defăimătoare, a afectat și reputația profesională a sa, deoarece pârâtul a atentat la calitatea profesională a lui de a gestiona o presupusă situație juridică de evitare a conflictului de interese în sfera de activitate unde își exercită munca, astfel fiind reflectată o percepție eronată publicului care formează conștiința socială.
13. Mai adaugă că, la data de 17 august 2023, reclamantul a înaintat către pârât cerere prealabilă pentru restabilirea dreptului încălcat, astfel solicitând dezmințirea informației false și compensarea prejudiciului moral cauzat în fața publicului, pe cale extrajudiciară, potrivit cerințelor invocate, iar la data de 18 august 2023, pârâtul a recepționat cererea prealabilă. Până la etapa actuală, pârâtul nu a răspuns la cererea prealabilă, și în astfel de situație consideră că litigiul respectiv poate fi soluționat prin înaintarea prezentei acțiuni în sectorul justiției cu examinarea cauzei în condiții echitabile.

14. În fapt reclamantul își întemeiază acțiunea pe prevederile art. art. 5, 8, 19-27, 75, 81, 166-167, 239 CPC, art. 20 Constituția RM, art. 6 Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Poziția instanței de fond:

15. Prin hotărârea judecătoriei Bălți, sediul central din 12 aprilie 2024 cererea de chemare în judecată înaintată de Ghenadie Șmulschii către Sergiu Burlacu a fost respinsă ca neîntemeiată. S-a încasat de la Ghenadie Șmulschii în beneficiului lui Sergiu Burlacu cheltuielile de judecată în sumă de 2 500 lei.

Solicitarea apelantului:

16. Cu respectarea termenului de atac prevăzut de art.362 CPC, la 16 aprilie 2024, reclamantul Ghenadie Șmulschii, reprezentat de avocatul Iulian Paciurca a contestat cu apel nemotivat hotărârea instanței de fond, solicitând casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral acțiunea conform cerințelor formulate.
17. Prin încheierea Colegiului civil al Curții de Apel Bălți din 12 iunie 2024 nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat termen apelantului pentru prezentarea cererii de apel motivate și a bonului plății taxei de stat și taxei de timbru.
18. La data de 25 iunie 2024, reprezentantul apelantului Ghenadie Șmulschii, avocatul Iulian Paciurca a înlăturat neajunsurile menționate în încheierea Curții de Apel Bălți din 12 iunie 2024 și a depus cererea de apel motivată prin care a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată să fie admisă integral, conform cerințelor formulate.

Argumentele părților:

19. În motivarea apelului s-au invocat motive de fapt și de drept similare celor din cererea de chemare în judecată. Suplimentar, reiterând constatările instanței de fond din hotărârea supusă contestării, a menționat că, sunt eronate concluziile instanţei de fond invocate în pct. 55, pct. 56 din hotărârea judecătorească precum că, reclamantul nu a dovedit existenţa pretenţiilor privind dezminţirea informaţiei, prin prezentarea careiva baze probatorii întru confruntarea celor solicitate, este incompatibilă cu circumstanele cauzei, or, Ghenadie Șmulschii nu este obligat să dovedească existenţa pretenţiilor, deoarece ele există prin însăşi natura acţiunii înaintată şi acceptată spre examinare în instanţa de judecată. Referitor la lipsa probelor avute în vedere de instanţa de judecată pentru confirmarea pretenţiilor cu privire la dezminţirea informaţiei, consideră că, instanţa de fond eronat a ajuns la această concluzie, or, reclamantul şi-a îndeplinit sarcina probaţiunii stabilite de legiuitor prin art. 24 din Legea cu privire la libertatea de exprimare.
20. Pretinde că, reclamantul a dovedit răspândirea informaţiei de către pârât cu privire la legătura de rudenie spirituală al reclamantului şi administratorul SRL ”Natantonix”, de naş şi fin de cununie, care îl vizează direct pe reclamant, constituind o relatare cu privire la fapte, fiind în esenţă falsă şi defăimătoare, or, această informaţie a fost utilizată în contextul învinuirii în participarea la tranzacţii care au dus la delapidarea de fonduri în cadrul întreprinderii municipale. Intimatul, în lipsa unor probe concludente, prin răspândirea informaţiei false a dat de înţeles publicului precum că,

reclamantul este subiectul acţiunilor ilicite comise împreună cu o grupare care se ocupă de scheme ilicite, astfel asociindul pe reclamant cu o persoană învinuită de comiterea unei infracţiuni pentru delapidarea fondurilor publice, care este prevăzută de art. 191 şi art. 332/2 din Codul Penal al Republicii Moldova.

21. La fel, concluzia instanţei de fond precum că, Burlacu Sergiu şi-a exprimat opinia faţă de Şmulschii Ghenadie ... declaraţiile date fiind bazate pe constatările comisiei financiare menţionate în Raportul inspectării financiare complexă la întreprinderea Municipală „Regia Apă Canal Bălţi", este în contradicţie cu circumstaneţe cauzei, or, afirmaţia intimatului precum că, conducătorul întreprinderii SRL "Natantonix" este şi finul de cununie a viceprimarului Ghenadie Şmulschii, expusă în contextul videoului întitulat "Scheme de milioane la întreprinderea "Municipală Apă Canal Bălţi" reprezintă o exercitare cu rea credinţă a dreptului la libertatea de exprimare sub forma răspândirii de informaţie defăimătoare către public.
22. Susține în continuare că, din contextul videoului plasat de intimat în reţeaua sa de socializare www.facebook.com întitulat „Scheme de milioane" la ÎM „Apă canal Bălţi" la 31.07.2023 ora 09:25, este evidentă răspândirea informaţiei despre apelant şi nicidecum nu constitui o exprimare de opinie, deoarece natura acestei informaţii poate fi şi a fost verificată în instanţa de fond, prin audierea administratorului întreprinderii SRL "Natantonix", care a negat relaţia de rudenie cu apelantul Şmulschii Ghenadie. Atrage atenţia instanţei de apel asupra faptului că, pretenţiile privind dezminţirea şi încasarea prejudiciului au fost refuzate de instanţa de fond nemijlocit din motivul neprobării caracterului defăimător la informaţiei răspândite şi nicidecum din motivul exprimării excesive a dreptului la opinie. Prin urmare, instanţa de fond incorect a ajuns la concluzia precum că, intimatul şi-a exprimat opinia faţă de apelant în contextul videoului întitulat "Scheme de milioane la întreprinderea "Municipală Apă Canal Bălţi", or, circumstanţele cauzei, inclusiv poziţia juridică al intimatului expusă în prima instanţă, demonstrează răspândirea informaţiei către public.
23. Concluzia instanţei de fond, precum că, pretenţiile reclamantului prin care solicit dezminţirea informaţiilor publicate ... nu cumulează cele 3 condiţii necesare pentru a permite pârâtului dezminţirea informaţiei, la fel este în contradicţie cu circumstanţele cauzei, or, condiţiile sunt următoarele: a) nu se bazează pe un substrat factologic suficient; b) au un caracter defăimător; c) permit identificarea persoanei vizate de informaţie. Condiţiile respective au fost dovedite prin următoarele probe materiale: Declaraţiilor martorului administratorul SRL "Natantonix", care a negat legătura de rudenie invocată de intimat despre apelant; Copia paginii foto de pe reţeaua de socializare www.facebook.com, din 31 iulie 2023, ora 09:25, ce aparţine pârâtului Burlacu Sergiu cu videoul întitulat "Scheme de milioane la întreprinderea "Municipală Apă Canal Bălţi"; Explicaţiile părţilor litigiului judiciar, inclusiv recunoaşterea pârâtului că a informat publicul despre relaţiile de rudenie al reclamantului cu administratorul SRL Natantonix, în contextul "Scheme de milioane la întreprinderea "Municipală Apă Canal Bălţi", fapt ce demonstrază falsitatea informaţiei răspândite nemijlocit de intimat. Explicaţiile reclamantului/apelantului

privind afecţiunile sufleteşti de la răspândirea informaţiei false legate de incriminarea participării la infracţiune, care şi demonstrează defăimarea acestuia.

24. Notează în continuare că, intimatul nu a dovedit că, informaţia falsă cu privire la legătura de rudenie spirituală al apelantului şi administratorul SRL ”Natantonix”, de naş şi fin de cununie, invocată în contextul alegaţiilor cu privire la delapidarea de fonduri, ce constituie o infracţiune, nu este defăimătoare, or, starea sufletească invocată de reclamant în vederea afectării integrităţii psihologice ce în consecinţă s-a răsfrâns negativ asupra dreptului la onoare, demnitate şi reputaţie profesională, nu a fost răsturnată în careva mod de poziţia pârâtului, în acest sens nefiind prezentate probe.
25. La caz, în instanţa de fond apelantul a prezentat în explicaţiile sale ce în condiţiile art. 117, alin.2) din Codul de procedură civilă, reprezintă un element de probă pertinentă şi concludentă, că, informaţia răspândită de intimat este falsă şi are un caracter defăimător, deoarece a fost expusă în contextul incriminării unei infracţiuni pentru delapidarea fondurilor publice, care este prevăzută de art. 191 şi art. 332/2 din Codul Penal al Republicii Moldova. Totodată, la rândul său intimatul nu a invocat argumente şi nici nu a prezentat probe în vederea demonstrării circumstanţelor cu privire la lipsa defăimării. În cadrul unui proces echitabil, o simplă afirmaţie precum că, informaţia răspândită nu este defăimătoare, nu este suficientă, or, Burlacu Sergiu nu a dezbătut în careva mod argumentele reclamantului/apelantului vizavi de defăimare.
26. Prin urmare reține că, concluzia instanţei de fond precum că, reclamantul nu a probat existenţa defăimării este în contradicţie cu circumstanţele cauzei, iar soluţia privind respingerea cerinţei cu privire la dezminţirea informaţiei false din motivul lipsei defăimării, este inechitabilă, or, în condiţiile neprezentării de către intimat a probelor ce dovedesc lipsa defăimării, această soluţie este arbitrară şi contrară cu dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, în partea egalităţii armelor. În condiţiile prezentării explicaţiilor de rigoare de către reclamant/apelant în vederea demonstrării circumstanţelor cu privire la defăimare, precum şi în lipsa prezentării altor probe de către partea opusă, instanţa de judecată era limitată în dreptul de a ajunge la o altă concluzie, în lipsa probelor, or, defăimarea este legată direct de starea sufletească a omului, care reprezintă un element personal ce nu poate fi modificată prin simpla convingere a judecătorului.
27. Totodată, consideră că, soluţia instanţei de fond privind respingerea cerinţei cu privire la dezminţirea informaţiei false este greşită, chiar în condiţiile în care instanţa de fond a calificat această formă de exercitare a drepului la libertatea de exprimare, ca opinie, adică judecată de valoare, or, informaţia cu privire la legătura de rudenie între apelant şi conducătorul SRL ”Natantonix” este falsă şi acest fapt s-a dovedit în instanţa de fond, prin audierea martorului administratorul SRL ”Natantonix”. Prin urmare, chiar în condiţiile în care instanţa de fond a ajuns la concluzia că, informaţia cu privire la gradul de rudenie nu este defăimătoare în contextul de învinuire a infracţiunii, ultima era obligată pentru asigurarea unui proces legal şi echitabil, să

admită cerinţa cu privire la dezminţirea informaţiei, pentru a nu lăsa publicul larg să creadă că, apelantul a comis o careva infracţiune în împrejurarea descrisă de intimat, totodată protejând drepturile acestuia invocate în speţă.

28. Concluzia instanţei precum că, declaraţiile pârâtului s-au bazat pe constatările comisiei financiare menţionate în Raportul inspectării financiare complexă la întreprinderea Municipală „Regia Apă Canal Bălţi" la fel este eronată, or, în acest raport nu se regăseşte careva informaţie despre legătura de rudenie al apelantului cu conducătorul SRL "Natantonix", implicaţi în acţiunile ilegal invocate de intimat.
29. Intimatul intenţionat şi cu rea credinţă a răspândit informaţia nu doar pentru faptul ca să informeze publicul, dar şi pentru a-l defăima pe apelant, or, în şedinţa de judecată nu s-a dovedit că, intimatul a întreprins măsuri de diligenţă pentru a se informa din surse sigure despre eventuala legătură de rudenie între reclamant şi pârât. Intimatul nici nu a explicat de unde a dobândit această sursă de informaţie, cu prezentarea elementelor probatorii. În asemenea circumstanţe, intimatul a răspîndit informaţia falsă cu rea credinţă, cunoscând că, prin acţiunile sale contribuie direct la răspândirea relatărilor false despre apelant, fapt care justifică pretenţiile apelantului.
30. Consideră că concluzia instanţei de fond precum că, nu există temei de a recunoaşte falsă şi defăimătoare informaţiile răspândite de Sergiu Burlacu deoarece reclamantul nu a probat nici caracterul defăimător al acestora, dar nici prin ce anume a fost lezată demnitatea şi onoarea lui personală, la fel este în contradicţie cu circumstanţele cauzei şi cu normele de drept, or, caracterul defăimător a fost explicat de apelant, fară a fi combătut în careva mod prin probe.
31. În consecinţa relatării informaţiei false, reclamantul observă o schimbare a opiniei despre sine din partea persoanelor care formează ambianţa sa de activitate, totodată simţindu-se discreditat în mod nejustificat în faţa opiniei publice. Informaţia falsă şi defăimătoare răspândită de pârât a afectat onoarea acestuia, deoarece a fost relatată în contextul unor acuzaţii penale în legătură cu încălcarea legii, şi în asemenea situaţie reclamantul a fost apreciat din punct de vedere negativ în faţa publicului larg, care a recepţionat informaţia şi a format o percepţie nefavorabilă despre ultimul în conştiinţa socială. La fel, prin răspândirea informaţiei false şi defăimătoare, reclamantului i s-a afectat şi demnitatea umană deoarece pentru ultimul este inacceptabil admiterea unor încălcări legate de acuzaţia pârâtului, or, funcţia publică de viceprimar pe care o ocupă în cadrul Primăriei mun. Bălţi, îi asumă un ansamblu de responsabilităţi legate de respectarea legislaţiei, care nu au fost încălcate. Astfel, pârâtul a reflectat în mod greşit percepţia în societate faţă de reclamant şi a atentat la verticalitatea umană. Informarea publicului în mod fals şi defăimător, a afectat şi reputaţia profesională al reclamantului, deoarece pârâtul a atentat la calitatea profesională al reclamantului de a gestiona o presupusă situaţie juridică de evitare a conflictului de interese în sfera de activitate unde îşi exercită munca, astfel fiind reflectată o percepţie eronată publicului care formează conştiinţa socială.
32. Concluzia instanţei de fond precum că, răspândirea informaţiei a fost efectuată în baza dreptului la libera exprimare, prin prisma unui raport de proporţionalitate, şi soluţia instanţei privind respingerea acţiunii, inclusiv cerinţa de încasare a

prejudiciului moral este justificată, la fel este în contradicţiile cauzei şi cu normele de drept. În cadrul unui proces echitabil, nu poate fi acceptată concluzia precum că, răspândirea informaţiei de către inimat se referă la exercitarea dreptului la libertatea de exprimare, or, acest drept nu este unul absolut şi poate fi supus restângerilor prevăzute de actele normative.

33. Susține că, potrivit cazului respective, Sergiu Burlacu prin discursul său din 31 iulie 2023, a informat publicul cu privire la unele fapte de interes general, drept care este recunoscut de lege, însă din analiza informaţiei răspândite despre apelant, se constată că intimatul nu a respectat echilibrul pe plan orizontal între libertatea sa la exprimare, precum şi a publicului de a fi informat, în raport cu protejarea dreptului la onoare, demnitate şi reputaţia profesională al persoanei Ghenadie Șmulschii, despre care s-a răspândit o faptă falsă, într-un context care l-a defăimat.
34. Consideră că, cerinţele apelantului cu privire la dezminţirea informaţiei false şi repararea prejudiciului moral, reprezintă o restrângere şi sancţiune prevăzută de lege, urmăreşte un scop legitim de a proteja şi restabili drepturile încălcate apelantului, şi anume morala, demnitatea şi reputaţia, este necesară în societatea democratică moldovenească, şi are un caracter proporţional cu gravitatea acţiunilor de calomnie.
35. La caz, poziţia intimatului precum că, deţine o marjă mai largă admisibilă în criticarea apelantului persoană publică, este impertinentă cu circumstanţele individuale ale cauzei, or, Sergiu Burlacu nu şi-a expus opinia faţă de activitatea lui Ghenadie Şmulschii, dar a răspândit o informaţie faslă şi defăimătoare, acţiune ce urmează a fi sancţionată corespunzător. Apelantul ocupă funcţia publică de viceprimar al mun. Bălţi, iar chestiunea abordată de intimat are un caracter public, or, se discută despre activitatea unei instituţii publice, însă acest fapt nu justifică răspândirea de către intimat a informaţiei false despre apelant, în vederea gradului său de rudenie cu administratorul SRL ”Natantonix”, într-un context de învinuire infracţională. Prin urmare, dreptul intimatului la exprimarea opiniei faţă de problema publică abordată, a fost exercitat în mod abuziv faţă de dreptul rapelantului la prezumţia nevinovăţiei, la respectarea onoarei, demnităţii şi reputaţiei profesionale, astfel fiind depăşită limita admisibilă şi încălcat echilibrul dintre drepturile în cauză.
36. Afirmaţia inimatului şi concluzia instanţei de fond precum că, informaţia a fost răspândită în interes public, reprezintă un pretext în scopul justificării depăşirii limitei admisibile în liberarea de exprimare, or, la baza acestei informaţii false nu există probe.
37. În ședința instanței de apel apelantul Ghenadie Șmulschii și reprezentantul acestuia, avocatul Iulian Paciurca nu s-au prezentat. Procedura de citare legală a fost respectată (f.d.141-142).
38. Alăturat, Colegiul notează că prin cererea din 29 septembrie 2025, reprezentantul apelantului Ghenadie Șmulschii, avocatul Iulian Paciurca a solicitat amânarea ședinței de judecată din 30.09.2025, preconizată pentru ora 11.30, pe motiv că în acest interval de timp este antrenat pe o altă cauză penală (f.d. 148).
39. Potrivit avizului de recepție nr.DS8020638447AS citația expediată în adresa apelantului a fost returnată cu mențiunea ”nereclamat” (f.d.144-146).

40. Astfel, ce ține cererea de amânare a examinării cauzei depusă de avocatul Iulian Paciurca, în care s-a invocat imposibilitatea participării sale în instanța de apel, pe motiv că este antrenat la examinarea unei altei cauze, Colegiul Civil îi va da o apreciere critică, or, avocatul nu a prezentat careva probe ce-ar confirma faptul dat.
41. De altfel, Colegiul civil nici nu poate reține cererea de amânare înaintată de avocatul Iulian Paciurca, în cazul în care ultimul prin cererea din 08 iulie 2024, prin cererea din 22 octombrie 2024 și prin cererea din 14 aprilie 2025, a solicitat anterior amânarea examinării cauzei de trei ori, or, conform prevederilor art. 206 alin.5) CPC, neprezentarea în şedinţă de judecată a reprezentantului sau a unui alt participant la proces nu împiedică examinarea cauzei. La solicitarea întemeiată a participantului la proces, instanţa poate amâna o singură dată judecarea cauzei în legătură cu neprezentarea motivată a reprezentantului acestuia.
42. Prin urmare, în temeiul art. 379 alin.2) CPC, instanța de apel a dispus examinarea cauzei in lipsa apelantului și reprezentantul acesteia, care au fost înștiințați în mod legal despre data și ora examinării cauzei.
43. Intimatul Burlacu Sergiu a solicitat respingerea apelului cu menținerea hotărârii instanței de fond.

Aprecierea instanței de apel:

44. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, examinând înscrisurile, audiind participanții la proces, Colegiul civil consideră apelul neîntemeiat şi pasibil respingerii din următoarele motive:
45. Potrivit art.362 alin.1 CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.
46. Din materialele cauzei rezultă că dispozitivul hotărârii a fost pronunțat la 12 aprilie 2024, iar cererea de apel a fost declarată la 16 aprilie 2024 prin urmare, Colegiul consideră că apelantul s-a încadrat în termenul prevăzut de lege pentru declararea apelului.
47. Conform art. 385 lit. „a” CPC al RM instanța de apel după ce judecă apelul este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanţe.
48. În conformitate cu art. 239 CPC al RM, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţa de judecată.
49. Articolul 241 alin. 5) CPC prevede că, în motivarea hotărîrii se indică circumstanţele cauzei, constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe, argumentele invocate de instanţă la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanţa.
50. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt şi de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluţii trebuie să fie clară şi simplă, precisă, conchisă şi fermă, să aibă putere de convingere.
51. Această dispoziţie legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiţiei, de a întări încrederea justiţiabililor în hotărârile judecătoreşti şi de a da posibilitatea instanţelor superioare să-şi exercite controlul judecătoresc.

52. Suplimentar, Colegiul remarcă că hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei și care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet și au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei. Concluziile privind circumstanțele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art. 117 CPC, iar în conformitate cu art. 118 alin. (5) CPC, instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.
53. În conformitate cu prevederile art. 121 Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.
54. Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.
55. În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii.
56. În conformitate cu prevederile art. 118 al-le (1) - (3) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligația de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanței judecătorești un demers prin care solicită audierea părții adverse în privința acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanțele pe care instanța le consideră dovedite. Circumstanţele care au importantă pentru soluționarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.
57. În corespundere cu art. 6 paragraful 1 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi jurisprudenţa CtEDO, instanţele de judecată sunt obligate să motiveze hotărârile sale, care vor trebui să conţină circumstanţele cauzei constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile referitor la admiterea sau respingerea acţiunii, alte chestiuni ce au fost soluţionate în cadrul judecării pricinii, legea materială şi/sau procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanţei în caz de respingere a unor probe prezentate de participanţi etc.
58. Conform art. 373 Cod de procedură civilă, (1) Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică

circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. (3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. (5) Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. (6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor când consimte şi când hotărârea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

59. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părți şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
60. Or, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinîndu-se rolul determinant al concluziilor instanţei de apel, ultima are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare *(Hirro Balani vs Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).*
61. Articolul 5 alin. 1) Cod de procedură civilă declară, că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.
62. Astfel, raportând criticele aduse hotărârii contestate în raport cu materialele cauzei, Colegiul atestă că, reclamantul Ghenadie Șmulschii a formulat prezenta acțiune în judecată către pârâtul Sergiu Burlacu prin care a solicitat recunoașterea falsă și defăimătoare și dezmințirea informațiilor false răspândite de Sergiu Burlacu la data de 31 iulie 2023, ora 09:25, pe pagina sa din rețeaua de socializare www.facebook.com, cu încasarea prejudiciului moral.
63. Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță prin hotărârea din 12 aprilie 2024 a respins acțiunea înaintată de Ghenadie Șmulschii către Sergiu Burlacu ca neîntemeiată.
64. Invocând netemeinicia hotărârii instanței de fond, reclamantul Ghenadie Șmulschii reprezentat de avocatul Iulian Paciurca a contestat-o cu apel.
65. Raportând dispoziţiile normelor suscitate la circumstanţele cauzei, evaluând soluţia primei instanţe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, instanța de apel consideră că concluzia instanţei de fond este una corectă, din următoarele raționamente.
66. Potrivit art.21 Codului Civil, drepturile personale nepatrimoniale şi alte valori nemateriale sînt apărate în cazurile şi în modul prevăzut de prezentul cod şi de alte legi, în limita în care folosirea modalităţilor de apărare a drepturilor civile reiese din esenţa dreptului încălcat şi din caracterul consecinţelor acestei încălcări.
67. La caz, reclamantul/apelant Ghenadie Șmulschii prin prezenta acțiune civilă pretinde că, prin acțiunile pârâtului/ intimat Segiu Burlacu exprimate prin postările pe rețeaua

de socializare Facebook și prin răspândirea informației false și defăimătoare, i-a fost lezată onoarea şi demnitatea, totodată fiind adus un prejudiciu moral.

68. Colegiul reține că, dreptul la apărarea onoarei, demnității şi reputației profesionale constituie un drept constituțional al persoanelor fizice şi juridice şi, concomitent, constituie o garanție a activității lor efective.
69. În conformitate cu alin. (1) – (5) art. 7 Legii nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnităţii şi reputaţiei sale profesionale lezate prin răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăţilor de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie. 2) Persoana lezată prin răspîndirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informaţia cumulează următoarele condiţii: a) este falsă; b) este defăimătoare; c) permite identificarea persoanei vizate de informaţie. 3) Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(2) poate solicita rectificarea sau dezminţirea informaţiei, precum şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat. 4) Persoana lezată prin răspîndirea unor judecăţi de valoare poate fi restabilită în drepturi dacă judecăţile de valoare cumulează următoarele condiţii: a) nu se bazează pe un substrat factologic suficient; b) au un caracter defăimător; c) permit identificarea persoanei vizate de informaţie. 5) Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(4) poate solicita rectificarea sau dezminţirea informaţiei, sau publicarea unei replici, precum şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat.
70. La caz, articolul comentat consfințește garanțiile juridico-civile de apărare a drepturilor personale nepatrimoniale ale persoanelor fizice la onoare, demnitate şi reputație. Onoarea persoanei fizice reprezintă aprecierea socială a acesteia din partea societății. Demnitate este autoaprecierea din partea persoanei a calităților sale morale, profesionale.
71. Conform art.2 al aceleiași Legi, *defăimare* este răspîndire a informaţiei false care lezează onoarea, demnitatea şi/sau reputaţia profesională a persoanei; *răspîndire a informaţiei* – proces de transmitere a informaţiei către alte persoane (cel puţin către o persoană, exceptînd persoana lezată); *informaţie* – orice expunere de fapt, opinie sau idee sub formă de text, sunet şi/sau imagine; *fapt* – eveniment, proces sau fenomen care a avut sau are loc în condiţii concrete de loc şi timp şi a cărui veridicitate poate fi dovedită.
72. Conform prevederilor art.3 alin. (1)-(4) al Legii menționate supra, Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi şi de a comunica fapte şi idei. 2) Libertatea de exprimare protejează atît conţinutul, cît şi forma informaţiei exprimate, inclusiv a informaţiei care ofensează, şochează sau deranjează. 3) Exercitarea libertăţii de exprimare poate fi supusă unor restrîngeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea naţională, integritatea teritorială sau siguranţa publică, pentru a apăra ordinea şi a preveni infracţiunile, pentru a proteja sănătatea şi morala, reputaţia sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informaţii confidenţiale sau pentru a garanta autoritatea şi imparţialitatea puterii judecătoreşti. 4) Restrîngerea libertăţii de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim prevăzut la alin.(3) şi

doar în cazul în care restrîngerea este proporţională cu situaţia care a determinat-o, respectîndu-se echilibrul just dintre interesul protejat şi libertatea de exprimare, precum şi libertatea publicului de a fi informat.

73. Potrivit art. 24 alin. (1) și (2) al aceleiași Legi, 1) Reclamantul trebuie să dovedească următoarele: a) pîrîtul a răspîndit informaţia; b) informaţia îl vizează şi este defăimătoare; c) informaţia constituie o relatare cu privire la fapte şi este în esenţă falsă; sau d) judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient; e) existenţa şi cuantumul prejudiciului cauzat. 2) Pîrîtul trebuie să dovedească următoarele: a) informaţia nu este defăimătoare şi/sau nu îl vizează pe reclamant; b) informaţia constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient; c) la momentul răspîndirii informaţiei, deşi a luat toate măsurile de diligenţă, nu putea şti că prin acţiunile sale contribuie la răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăţilor de valoare fără substrat factologic suficient; d) informaţia răspîndită este de interes public.
74. În contextul normelor de drept citate supra, Colegiul atestă că, persoana care se consideră lezată poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat, iar restabilirea persoanei în drepturi poate fi făcută numai în cazul în care s-a constatat cu certitudine că informația este falsă. Aspectul defăimător al informației nu se prezumă, iar persoana care se consideră lezată urmează și are obligația să dovedească că a suferit o atingere a personalității, a reputației profesionale.
75. Alăturat, Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010 are scopul de a garanta exercitarea dreptului la libera exprimare, precum şi un echilibru între asigurarea dreptului la libera exprimare şi apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale şi vieții private şi de familie ale persoanei. În acest context la caz prezintă relevanță că legislatorul admite restrângerea libertății de exprimare pentru protejarea unui interes legitim, în cazul în care restrângerea este proporțională cu situația care a determinat-o, respectându-se echilibrul just dintre interesul protejat şi libertatea de exprimare, precum şi libertatea publicului de a fi informat.
76. Art. 26 alin. (1) din Legea cu privire la libertatea de exprimare reiterează că, orice persoană este în drept să ceară în instanţa de judecată dezminţirea relatărilor false şi defăimătoare cu privire la fapte.
77. Potrvit probatoriului administrat, instanța de fond a constatat că intimatul Burlacu Sergiu a distribuit la 31.07.2023 ora 09:25 pe pagina sa din rețeaua de socializare www.facebook.com, un video întitulat „Scheme de milioane la Întreprinderea Municipală Apă Canal Bălți”, în care ultimul în calitate de autor a relatat un șir de circumstanțe legate de activitatea întrepriderii, iar în contextul videoului pârâtul a declarat următoarele afirmații: *”Haideți totuși să vedem care este păienjenișul schemelor și grupărilor implicate în tranzacțiile dubioase și pretinsele delapidări de fonduri din cadrul întreprinderii Municipale Regia Apă canal Bălți (intervalul timpului 36:06 - 36:23). Doamna Irina Zubenina fiind cunoscută prin trecutul său controversat, fiind demisă anterior de Consiliul Municipal Bălți din această funcție (director executiv), conform declarațiilor fostului primar Renato Usatâi pentru beții*

la locul de muncă şi pentru administrare ineficientă, în baza legăturilor sale foarte apropiate cu viceprimarul de Bălți, fost membru al Consiliului de administrare a întreprinderii Municipale Regia Apă Canal, domnul Ghenadie Șmulschii, efectuează achiziții probabil și puțin justificate de la întreprinderea SRL „Natantonix", pe această perioadă în sumă de 2 273 879,00 lei. Interesant este de menționat că, conform informației pe care le dețin, conducătorul întreprinderii SRL Natantonix este și finul de cununie a viceprimarului Ghenadie Șmulschii (intervalul timpului 37:06 - 38:19)".

78. Deci, reclamantul/apelant pretinde că afirmația intimatului precum că conducătorul întreprinderii SRL "Natantonix" este și finul de cununie a viceprimarului Ghenadie Șmulschii și răspîndirea acesteia în contextul videoului intitulat "Scheme de milioane la Întreprinderea Muncipipală "Apă Canal Bălți" este falsă, iar răspândirea acesteia, îl defăimează în mod nejustificat și lezează onoarea și demnitatea apelantului.
79. În contextul argumentelor invocate de către reclamant privind defăimarea, lezarea onoarei și demnității, Colegiul civil reține că onoarea și demnitatea fac parte din drepturile civile nepatrimoniale. "Caracterul imaterial al dreptului nepatrimonial se manifestă prin faptul că el este lipsit de conţinut economic, adică nu poate fi apreciat exact, lui nu-i este caracteristică repararea pagubei, exercitarea lui nu presupune oferirea unui echivalent material din partea altor persoane."
80. Astfel, onoarea și demnitatea constituie obiecte specific ale apărării juridice prin mijloace civile, penale şi administrative. În acest sens, categoria "demnitate umană" este examinată mai mult în plan negativ, ca un drept legat de apărarea personalităţii contra acţiunilor/enunţurilor umilitoare, lezante.
81. Prezintă importanță și faptul că, art. 32 alin.(1) şi alin.(2) din Constituția RM expres prevede că, oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum şi libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil. Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziunea proprie.
82. De altfel, prin prisma prevederilor art. 10 alin.(1) al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale (Roma, 04.11.1950), orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare.
83. Alăturat instanța de apel reține că, judecata de valoare este definită ca opinie, comentariu, teorie sau idee care reflectă atitudinea față de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit, iar expresia judecată de valoare fără substrat factologic suficient reprezintă judecată de valoare care se bazează pe fapte care nu au avut loc sau pe fapte care au avut loc, dar a căror expunere este denaturată până la falsitate. Totodată, persoană care exercită funcții publice este persoană fizică care exercită atribuțiile puterii publice (executive, legislative ori judecătorești).
84. În contextul dat, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a afirmat în jurisprudența sa (cauza Lavric versus România, pct.39) că trebuie făcută o distincție clară între fapte şi judecăți de valoare. Existența faptelor poate fi demonstrată, în timp ce adevărul unor judecăți de valoare nu este susceptibil de a fi dovedit. Cerința de a

dovedi adevărul unei judecăți de valoare este imposibil de îndeplinit şi constituie o încălcare a libertății de exprimare.

85. Astfel, prin jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cazul Lingens, a stabilit existența diferenței fundamentale între expunerea faptelor şi formularea judecăților de valoare: 1) expunerea unor fapte are un efect sporit de convingere, în același timp ea necesită demonstrarea corespunderii realității a acestor fapte; 2) formularea de opinii este legată de perceperea subiectivă a realității şi de aceea este imposibil a se demonstra corespunderea lor realității. Respectiv legislația nu trebuie să ceară o atare demonstrare, dar nu a stabilit modul şi criteriile de diferențiere a faptului de judecata de valoare.
86. Alăturat se atestă că, libertatea de a critica statul, autoritățile publice şi persoanele care exercită funcții publice este prevăzută la art.9 al Legii cu privire la libertatea de exprimare.
87. Astfel, în conformitate cu prevederile art.9 alin.4) al Legii reținute, persoanele care exercită funcții publice pot fi supuse criticii, iar acțiunile lor – verificării din partea mass-mediei, în ceea ce privește modul în care şi-au exercitat sau își exercită atribuțiile, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura transparența şi exercitarea responsabilă a atribuțiilor lor.
88. Sub aspectul normei enunțate se reține că, persoanele publice, au fost recunoscute ca persoane care au acceptat implicit un nivel sporit de atenţie şi critică, în schimbul posibilităţii de a juca un rol semnificativ în viaţa şi dirijarea societăţii. Respectiv, ei trebuie să dea dovadă de toleranţă sporită faţă de expresii defăimătoare, iar instanţele judiciare prin jurisprudenţa lor trebuie să contribuie la consolidarea unei realităţi, în care calitatea de persoană publică să fie un impediment major pentru a câştiga un proces privind apărarea onoarei, demnităţii şi reputaţiei profesionale.
89. Potrivit prevederilor art. 2 al Legii cu privire la liberatatea de exprimare, *persoană care exercită funcţii publice* – persoană fizică care exercită atribuţiile puterii publice (executive, legislative ori judecătoreşti) sau persoană juridică ce prestează servicii de utilitate publică, sau persoană fizică care administrează persoana juridică ce prestează servicii de utilitate publică ori subdiviziuni ale acesteia.
90. Pornind de la criticile formulate în cererea de apel, Colegiul civil notează că, viceprimarul municipiului este o persoană care exercită o funcție publică, fiind considerat un demnitar public, o funcție de demnitate publică, cu responsabilități administrative și de conducere în cadrul administrației locale, sub autoritatea primarului.
91. În sensul normelor de drept citate supra, Colegiul atestă că în speță, postările pe rețeaua de socializare Facebook făcute de Burlacu Sergiu la data de 31.07.2023 ora 09:25 pe pagina sa din rețeaua de socializare www.facebook.com, un video întitulat *„Scheme de milioane” la Întreprinderea Municipală „Apă Canal Bălți”!*, este o chestiune legată de sfera publică a activității apelantului datorită funcției pe care a ocupat-o în calitate de Viceprimar al mun. Bălți, și prin urmare acționând în spațiul public fiind expus inevitabil şi conștient unui control atent din partea atât a statului

cât și a publicului, astfel apelantul urma să arate o mai mare toleranță în această privință.

92. Drept urmare, Colegiul civil reține că, intimatul Sergiu Burlacu şi-a exercitat un drept prevăzut de Constituție şi anume dreptul la exprimare, ceea ce constituie o cauză care înlătură caracterul ilicit al faptei.
93. Totodată, Colegiul notează că reclamantul apelant susține că afirmația intimatului precum că conducătorul întreprinderii SRL ”Natantonix” este și finul de cununie a viceprimarului Ghenadie Șmulschii, iar răspîndirea acesteia în contextul videoului intitulat ”Scheme de milioane la Întreprinderea Muncipipală ”Apă Canal Bălți”, constituie o relatare cu privire la fapte şi este în esenţă falsă.
94. Astfel, instnța de apel consideră necesar a analiza dacă comentariul intimatului ”.. D-ul Ghenadie Șmulischii efectuează achiziții probabil și puțin justificate de la întreprinderea SRL ”Natantonix” reprezintă informaţie / relatare cu privire la fapte care este falsă, sau acest comentariu reprezintă o informaţie / judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient.
95. Tot aici Colegiul civil ține să menționeze că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, prevederile cadrului legal și specificul litigiilor de acest gen, instanțele de judecată țin cont de următoarele criterii de diferențiere a faptului de judecată de valoare: 1) limbajul utilizat la răspândirea informației. În cazul în care informația este redată utilizându-se expresii clare, care *vorbesc despre lucruri concrete*, *informația poate fi caracterizată drept conținând fapte*. Dacă autorul operează cu un limbaj emfatic sau *expresii de probabilitate sau ipotetice, atunci mai curând este vorba de opinie*. 2) contextul și ambianța în care sunt răspândite informațiile respective. 3) posibilitatea de a verifica. *În timp ce veridicitatea sau falsitatea unui fapt poate fi verificată, opinia poate fi caracterizată doar după principiul “dreaptă sau nedreaptă”*.
96. Verificînd conținutul comentariului postat de intimat, în special fraza expusă ”...Ghenadie Șmulischii efectuează *achiziții probabil şi puțin justificate*...”, Colegiul atestă cert, tranșant și evident că autorul Sergiu Burlacu a utilizat în discursul său expresii de probabilitate și ipotetice, verbalizînd astfel o opinie, pe care Colegiul o consideră judecată de valoare ce se bazează pe un substrat factologic suficient.
97. Astfel, pretențiile reclamantului prin care solicită dezmințirea informațiilor răspândite de Burlacu Sergiu la data de 31 iulie 2023, ora 09:25 pe pagina din rețeaua de socializare www.facebook.com expusă în contextul videoului întitulat ”Scheme de milioane la Întreprinderea Municipală Apă Canal Bălți”!, nu cumulează 2 condiții necesare pentru a obliga pârâtul la dezmințirea informației, şi anume că declarațiile: a) nu se bazează pe un substrat factologic suficient; b) au un caracter defăimător.
98. Colegiul reiterează că declarațiile făcute de intimatul Sergiu Burlacu pe rețeaua de socializare Faceebook, reprezintă judecăți de valoare, care nu pot fi considerate drept fără un substrat factologic suficient. Mai mult ca atît, aceste declarații au reprezentat o percepere subiectivă a realității.

99. De altfel, după cum a menționat intimatul Sergiu Burlacu în cazdrul ședinței instanței de apel, declarațiile sale pretinse de către apelant a fi defăimătoare, s-au bazat în special pe Raportul inspectării financiară complexă la ÎM Regia ”Apă Canal Bălți”.
100. Mai mult ca atât, fondatorul ÎM Regia ”Apă Canal Bălți” este Consiliul municipal, iar apelantul făcea parte din Consiliul de administrare a societății, respectiv ultimul acționând în spațiul public urmează să suporte și eventualele critici aduse activității sale în calitate de persoană publică.
101. Reieșeind din cele expuse, Colegiul civil nu poate reține argumentele reclamantului/apelant, potrivit căreia informația expusă de intimat nu se bazează pe un substrat factologic suficient avînd un caracter defăimător.
102. În atare circumstanțe, declarațiile făcute de intimatul Sergiu Burlacu făcute public pe pagina din rețeaua de socializare www.facebook.com la data de 31 iulie 2023, ora 09:25, urmează a fi apreciate ca fiind judecăți de valoare și nu relatări cu privire la fapte, iar expunerea intimatului nu poate fi considerată drept denaturată până la falsitate, aceasta reprezentând o percepere subiectivă a realității pentru autorul expunerii.
103. Prezintă importanță a menționa și faptul că, la examinarea unor litigii ce țin de lezarea onoarei, demnității şi reputaţiei sale profesionale prin răspândirea judecăților de valoare, instanța urmează să țină cont şi de tonul echilibrat al informației difuzate, limbajul moderat utilizat, de convingerea că informația a fost difuzată cu bună-credință.
104. La acest capitol, este de menționat că nimeni nu poate fi chemat în judecată conform legilor cu privire la defăimare pentru exprimarea unei opinii. Trebuie făcută o distincție clară între fapte şi judecăţi de valoare. Existenţa faptelor poate fi demonstrată, în timp ce adevărul unor judecăți de valoare nu este susceptibil de a fi dovedit. În ceea ce privește judecățile de valoare, cerința de a le dovedi adevărul este imposibil de îndeplinit și constituie o încălcare a libertății de exprimare. Acolo unde o judecată de valoare se bazează pe fapte, ea nu trebuie considerată defăimătoare atât timp cît faptele sunt rezonabil de exacte şi comunicate cu bună credință și cât judecata de valoare nu are intenția de a conduce la o concluzie falsă, chiar dacă aceasta este posibilă.
105. Alăturat, în contextul Legii cu privire la libertatea de exprimare, Colegiul notează că, răspunderea juridică pentru încălcarea prevederilor acesteia se poate exercita prin: rectificarea sau dezmințirea informației; replică și repararea prejudiciului.
106. Subsidiar, în admiterea ipotetică că judecata de valoare a intimatului este fără substrat factologic suficient, solicitarea reclamantului/apelant privind dezmințirea informației oricum urmează a-i fi respinsă deoarece, dezmințirea este o modalitate de reparare a dreptului încălcat în cazul relatărilor false şi defăimătoare, pe când în cazul judecăților de valoare fără substrat factologic, persoanei a cărei onoare, demnitate sau reputație a fost lezată i se oferă posibilitatea de a oferi replica.
107. În jurisprudența CEDO „judecăţile de valoare fără substrat factologic suficient” mai sînt numite „opinii excesive”. Judecățile de valoare pot fi prețioase, fără

valoare sau negative, întemeiate sau neîntemeiate, convingătoare sau discutabile, progresiste sau reacționare etc. Acestea nu pot fi dezminţite prin hotărîrea judecăţii. Ele pot fi dezbătute prin polemică, adică răspuns (replică, comentariu).

108. La fel, Colegiul reține că, natura defăimătoare a informațiilor nu se prezumă, acest fapt trebuie de dovedit, fapt reținut în art.24 al Legii cu privire la libertatea de exprimare. Aici se impune a preciza că, judecățile de valoare pot fi prețioase, fără valoare sau negative, întemeiate sau neîntemeiate, convingătoare sau discutabile, însă acestea nu pot fi dezmințite prin hotărârea judecății, fiind posibil de a fi dezbătute prin replici, comentarii, răspunsuri.
109. Respectiv, principiul dat garantează fiecăruia libertatea gândirii, a opiniei, precum şi libertatea exprimării în public prin orice mijloc legal posibil. Acesta cuprinde de altfel şi libertatea de opinie şi libertatea de a primi sau de a comunica informaţii, ori idei fără amestecul autorităților publice.
110. De altfel, libertatea de exprimare constituie una din fundamentele esențiale a unei societăți democratice şi una din condițiile de bază al progresului ei şi al autoperfecționării individuale (Nilsen and Johnsen v. Norwaj [GC], no. 23118/93, § 43, ECHR 1999-VIII). Libertatea de exprimare de asemenea acoperă un posibil recurs la un anumit grad de exagerare, sau chiar provocare (Prager and Oberschlick v. Austria seria A no. 313, p. 19, § 38).
111. Totodată, ținând cont faptul că la caz nu s-a demonstrat temeinicia pretenției de bază, instanța de fond just a respins și pretenția privind revendicarea prejudiciului moral, or acestă pretenție este una subsecventă pretenției de bază.
112. Or, apelantul n-a prezentat probe pertinente și concludente, înscrisuri justificative care ar confirma existența prejudiciului moral, precum și legătura cauzală dintre fapta presupus prejudiciabilă și prejudiciul moral cauzat, or, conform prevederilor art. 118 alin.1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.
113. Prin urmare, instanța de apel apreciază drept neîntemeiate argumentele apelantului, referitor la netemeinicia și ilegalitatea hotărârii contestate, or, răspândirea a careva informaţii fără substrat factologic suficient și care ar leza drepturile apelantului și anume onoarea și demnitatea, nu a fost constatată și nu a fost demonstrată prin probe veridice.
114. În sensul dezbaterii celorlalte argumente a apelantului, instanța de apel consideră relevant avizul nr. 11 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, în care se menționează că, obligația instanțelor de a-și motiva hotărârile nu trebuie înțeleasă ca necesitând un răspuns la fiecare argument invocat în sprijinul unui mijloc de apărare ridicat. Întinderea aceste obligații poate varia în funcție de natura hotărârii.
115. În conformitate cu jurisprudența CEDO, întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanță, precum și de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale și de practicile diferite privind prezentara și redactarea seninţelor și hotărârilor în diferite state. Pentru a

răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examiat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate.

116. În această ordine de idei, Colegiul judiciar apreciază cu certitudine caracterul formal al argumentelor apelantului, care nu generează opozabilitate instanţei atât timp cât aceste argumente nu au fost confirmate prin alte probe relevante şi admisibile.
117. Finalmente, Colegiul precizează netemeinicia în ansamblu a cererii de apel declarate, dat fiind faptul că, în susţinerea acesteia, apelantul nu a adus niciun argument plauzibil, or, apelul este continuarea fondului, astfel, apelantul urma să administreze probe, să anexeze acte şi alt material probator care ar răsturna soluţia instanţei de fond, acţiuni care la caz, nu au fost întreprinse de către aceasta, astfel, se constată formalitatea cererii de apel.
118. Ca urmare, instanţa de apel conchide că, soluţia dată de instanţa de fond în cadrul actualului litigiu este una legală, corespunzând cadrului legislativ şi normativ pertinent, aplicabil speţei, iar poziţia apelantului expusă în cererea de apel nu poate fi admisă, deoarece se reduce, în marea sa majoritate, la critici formale, lipsite de suport probant şi în lipsa unei justificări legale. O astfel de abordare, însă, nu poate fi reţinută şi admisă de instanţa de apel, deoarece prin conţinutul său nu indică la o altă stare de fapt şi nu răstoarnă situaţia constatată de instanţa de fond, bazată pe normele de drept material pertinent, astfel, Colegiul consideră apelul neîntemeiat şi care urmează a fi respins, cu menţinerea hotărârii primei instanţe pronunţată în cauză.
119. În atare circumstanțe, Colegiul civil consideră că, motivarea pretenţiilor expuse în cererea de apel nu sunt bazate pe careva probe concludente, deaceea se ajunge la concluzia că apelul trebuie să fie respins, iar hotărârea primei instanţe - menţinută.
120. În temeiul art.385 lit. „a” CPC al RM, Colegiul civil

decide:

Respinge cererea de apel declarată de Ghenadie Șmulschii reprezentat de avocatul Iulian Paciurca.

Menține hotărârea judecătoriei Bălți, sediul central din 12 aprilie 2024 emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ghenadie Șmulschii către Sergiu Burlacu privind dezmințirea informației false și încasarea prejudiciului moral, fără modificări.

Decizia este definitivă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,
judecător **Elena Grumeza**

Judecătorii **Ivan Parii** **Natalia Costaș**